Resignation of his seat in the Assembly by Sri K. Chengalaraya Reddy.

Mr. SPEAKER.—I have to report to the House, as required by Rule 177, that Sri K. Chengalaraya Reddy has resigned his seat in the Assembly.

PANEL OF CHAIRMEN.

Mr. SPEAKER.—Under Rule 6 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, the following Members will form the Panel of Chairmen .—

Sri A. Bheemappa Naik
,, V. M. Mascarenhas
,, Mulka Govinda Reddy and
,, D. Venkatesh.

—·—

Condolence *re*: Demise of two ex-Members.

(1) *The Late Sri S. C. Malliah.*

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ (ಸಭಾನಾಯಕರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿ ಎರಡು ಸಂತಾಪದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಹೊಸದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ (ಈ ಸಭೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಸರು ಬದಲಾವಣೆಯಾದದ್ದಾಗಿ) ಈ ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಹಿಂದಿನ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ—ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ದೇಶ ಸೇವೆಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಇಬ್ಬರು ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ದೈವಾಧೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಅನಂತರ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ವಿಷಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಸಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರು ಸುಮಾರು ಕಾಲು ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್, ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಸಭೆ, ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕಸಭೆ—ಈ ತೆರನಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲೂ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ನಾನಾ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನುರಿತ, ಹೆಸರು ಪೆತ್ತ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ—ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಇದ್ದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ದೇಶಸೇವೆಯ ಕೆಲಸವೆಂದೂ, ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹ, ಸೌಹಾರ್ದ, ಮಿತ್ರತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದೂ ಭಾವಿಸಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸತತವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರು ಇಂದು ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ಇದ್ದರೂ, ಅವರ ನಿಸ್ಪೃಹತ್ವದಲ್ಲಿ, ಅವರ ದೇಶಸೇವಾ ನುನೋಮ್ಯತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರದ ರೋಪವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಿಸ್ಪೃಹರಾಗಿ ಅವರು ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯು ಕಾಣುವ ಹಾಗಾಗಿದೆ.

ದೇವರು ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Sir, I fully associate myself with the sentiments expressed by the Leader of the House and I offer on my behalf, on behalf of my party and on behalf of the entire House, my sincere condolences to the members of the bereaved family. It is our duty, we cannot but help expressing our profound sorrow at the passing away of Sri S. C. Malliah at a comparatively early age. I first came to know him in the year 1928 when both of us were colleages in the Representative Assembly. Since that time I knew intimately the services he had been rendering to the State and to the people of Mysore in one capacity or another. He was practically one of the leaders of the State and he was many a time instrumental in moulding the policies of the State. He had served as a member of the Legislative Assembly and he had served in more than one term as the President of the District Board. Not only in these capacities but also in various other capacities he had served the State, as mentioned by the Leader of the House, selflessly and without any selfish desire. So I again offer after my sincere condolences on behalf of the House to the members of the late Sri S. C. Malliah. Our heartfelt sympathies may be conveyed to them.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ (ಮದ್ದೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭಾನಾಯಕರೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂರವರೂ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ನಾನೂ ಎರಡು ಮಾತು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರು ಸುಮಾರು ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಅವರಿಗೂ ಪೈಪೋಟಿ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಜಯಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಜಯಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿವಿಶ್ವಾಸಗಳು ನನಗಿತ್ತು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದ ನೆಲೆಯ ಅವನು ಸಾಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ತನ್ನ ಊರು, ತನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು, ತನ್ನ ದೇಶ—ಇವುಗಳನ್ನು ತಾನು ಕಂಡದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಷ್ಟಾದರೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರೆ ಆತನ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ದೊಡ್ಡವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತುಗಳು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ ಸೋಮನ ಹಳ್ಳಿಯೆಂಬ ಸಣ್ಣ ಊರಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನದ ರೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರಿಗೆ ಅವರು ಮಹದುಪಕಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಷಿಂಷಾ ನದಿಯ ಎಡಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಸಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಆಗಿರುವ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ತಲೆತಲಾಂತರದವರೆಗೂ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥವಾಗಿದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಏಥೆವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಹೊಂದಿದವರಾಗಿಯೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಅವರು ವಹಿಸಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲಾ, ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಕಟ್ಟೆ ಕೆಳಗಿನ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿನ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ, ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನ್ಯೂಲು ಮಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೊಡನೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನವರಿಗೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಗಣ್ಯ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಮುಖಂಡರಾಗಿ ಮತ್ತು ಜನರ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಅವರು ಕಾಲಾಧೀನರಾದುದು ನಮಗೆ ಸಂತಾಪವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಭಾ ನಾಯಕರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂರವರೂ ಹೇಳಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನೇ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಈ ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಅವರ ಸಂಸಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಂಕರಲಿಂಗೇಗೌಡ (ನಾಗಮಂಗಲ).—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಸಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಇಮಾಂರವರೂ ಮತ್ತು ಇತರರೂ ಅವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಅವರು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಕಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಅವನು ಸತ್ತಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು! ಪಾಪಿ ಸತ್ತರೆ ಒಂದು ತೃಣಕೂ ಅತ್ತಕಡೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ನೋಡಿ! ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಜಾಗವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಜನ ಕಿಕ್ಕಿರಿದಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಜನ ಸೇರಿದ್ದರು. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೂ ಅನ್ನಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಪಲ್ಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. 8000 ಜನಕ್ಕೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ನಾವೂ ಅವರಂತೆಯೇ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಸತ್ತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಜನರು ಸೇರಿದರೆ ನಾವು ಸಂಬಳ ತಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಬಳದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಿಂದುಬಿಟ್ಟರು ಎನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಸಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸಲೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳಿ, ಶ್ರೀಯುತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸೌಖ್ಯವುಂಟಾಗಲಿ ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತಾ, ನಾನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಮೈಸೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಸಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ, ಅವರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರೂ ನಾವೂ ಒಂದೇ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದು ಅವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅವರೋಕಿಸಿದರೆ ಅದೆಷ್ಟು ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಬಾಕಿ ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ—ಎರಡು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು ಸಭೆಯು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರು ಕಳೆದ ಕಾಲು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗ, ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ದುಡಿದು ಮೈಸೂರು ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದರು. ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ವತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದಾಗ್ಯೂ ಹೆದರದೆ ನಿರ್ಭಯವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಜನ ಜನಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಜನರು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರ ಅಕಾಲ ನಿಧನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯು ತನ್ನ ಅನುತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಗೌರವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಸಭೆಯು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಕಾಲ ಮೌನದಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಮೌನದಿಂದಿದ್ದು, ದಿವಂಗತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಗೌರವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು.)

(2) The Late Sri Devarakondappa.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ನಾನು ಸೂಚಿಸುವ ಎರಡನೆಯ ಸಂತಾಪಸೂಚಕ ವಿಷಯವು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ಮರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ದೈವಾಧೀನರಾಗಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ಅನೇಕಲ್ ಊರಿನ ಪೌರಸಭೆಗೆ ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಸದಸ್ಯರೂ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆಗಿ ಆ ಊರಿಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಷ್ಟೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರ ಧೈರ್ಯ, ಅವರ ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ದೇಶಭಕ್ತಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿರಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಅಪೂರ್ವ. ಶಾಸನ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಪೌರಸಭೆಗಳಲ್ಲದೆ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕುಳಿತು ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದ್ದೇವೆ; ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಸಹಸ್ರಾರು ಮಂದಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲವಾದ ದೇಶಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಕಾರಾಗೃಹ ವಾಸವನ್ನು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರು ರಾತ್ರಿ ಬಿಟ್ಟು ತಿನ್ನಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರು ಸಾಮುಮಾಡಿ ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಗೆದ್ದಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಸಿಂಹದಂಥ ಮನುಷ್ಯರು. ಏಟುಬಿದ್ದಾಗ್ಗೂ ಕೂಡ ಶಾಂತಿ ಸಹನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಅವರದ್ದಾಗಿದ್ದಿತು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದರೆ ಆತನ ಸಾವೇ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಎಂದು ನಾವು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟರು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥ ಸತ್ಪುರುಷರನ್ನೂ ಉಜ್ವಲದೇಶಭಕ್ತರನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವೆಂದು ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಯಾವ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ನಾವುಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಈ ದಿವಸ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ, ಆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರಿಗೆ ಇತ್ತು. ಅವರ ನಾದ ಸಿಂಹನಾದ, ಅವರ ಕೆಚ್ಚೆದೆ ಸಿಂಹದ ಎದೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರದು ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ. ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಬಡತನ ಬೀಡುಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಥ ಮಹನೀಯರನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ದೇವರು ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜನಾಬ್ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂ.—ಸಭಾನಾಯಕರು ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತಾ, ಈ ಸಭೆಯಪರವಾಗಿ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ನಾನೂ ಒಂದೇ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸೇರದೆ ಇದ್ದರೂ, ಅವರು ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು, ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸೇವೆಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಬೇರೆ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಆಸಕ್ತಿ, ಸೇವೆಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನವಿದ್ದಿತು. ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅವರ ಗರ್ಜನೆ, ಅವರ ವಾಣಿ, ಇವನ್ನು ಯಾರೂ ಮಿಂಚಿಸುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಹಾಸ್ಯಕ್ಕಾಗಿ "ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರೇ ನೀವು ದೇವರನ್ನೇ ಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ, ದೇವರೇ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತಾರೆ." ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಮತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೂ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಕಾಲ ನಿಧನದಿಂದ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗಿದೆ. ನಾನು ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ಬಂಧುವರ್ಗದವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನುತಾಪವನ್ನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣ (ಹೊಸಕೋಟೆ. ಅನೆಕಲ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಭಾನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಿದ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೆಕಲ್ಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವೀರಕೆಚ್ಚೆದೆಯಗಂಡಾ ಳೆಂದರೆ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೈಮಗ್ಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನೂ ಸಿಂಹವಾಣಿಯಿಂದ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಧ್ವನಿಯ ಘರ್ಜರಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವರ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥವರನ್ನು ಆ ಊರಿನವರು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ದೊಡ್ಡ ದಾರ್ಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ. ಅವರ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ದಿನ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದೆ, ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿಯವರೆಗೂ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಜನರು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕಲ್ಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಗಂಡಸರೂ, ಹೆಂಗಸರೂ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೂ ಆದಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದು ಗೋಳಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ಕೈಮಗ್ಗದವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಮತ್ತು ಅಪಾರವಾದ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ದೇವರು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲೆಂದೂ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಈ ಅಪಾರವಾದ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸುವ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ರಾಮಣ್ಣ).

ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಗವಂತನು ಕರುಣಿಸಲೆಂದೂ ನಾನು ನನ್ನ ಅನುತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸಭಾನಾಯಕರು ಆವಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಹಳ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇನ್ನೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದೇಶಸೇವೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1937ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಸಂಸ್ಥಾನಾಮಳೆ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಚರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಭೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ, ಜನ ಬಹಳ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಭಯದಿಂದ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರ ಮಾತಿಗೆ ಬೆರೆಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಅನೇಕಲ್ಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನಡೆಯಿತು. ನಾನು ಅನೇಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಹೋದರೆ, ಆ ಊರಿನ ಮುಂದೆ, ನನಗಾಗಿ ಕಾದಿದ್ದವರು ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರೊಬ್ಬರೇ. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರು, ಅಷ್ಟೇ ಜನ ಹೊರತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಭಾಷಣ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾಷಣಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಪೆಚ್ಚು ಆಯಿತು. ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಜೈಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅನೇಕಲ್ಲು ಪಟ್ಟಣದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ 20 ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ನಾನು ಭಾಷಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನೂರಾರು ಜನರು ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಭೆಗೇ ಬರಲು ಜನರು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಂಥಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಯುವ ತನಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸೇವೆಮಾಡಿ, ದೇಶಕ್ಕೇ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರು. ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇವೊತ್ತಿನದಿನ ನಮ್ಮಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿರುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ವ್ಯಸನಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಭಾನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಅಂಶವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ, ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ಕುಟುಂಬಪರಿವಾರದವರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅನುತಾಪವನ್ನು ತಾವು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಡಿ (ಬೆಂಗಳೂರು-ದಕ್ಷಿಣ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವು ಮಿತ್ರರು ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು; ನಾನು ಅವರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅವರು ಕೇವಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದವರಲ್ಲ. ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧಾಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಮಾರೋಚನೆಯನ್ನು ನಾನು ಅನೇಕಸಾರಿ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ನಿಜವಾದ ಹಿರಿಯ ದೇಶ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಅಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟೋ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಪರಿಹಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥಾ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮಂಥ ಯುವಕರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವವರಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವ, ಅವರು ಯುವಕರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಈ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ನಾನು ನೆನೆದು ಕೊಂಡು ಅವರ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನನ್ನ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ (ಕಡೂರು). ದಿವಂಗತ ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂರವರೂ ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ನುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದು ಸಲ್ಲಿಸಿರತಕ್ಕ ಸೇವೆ ಬಹಳ ಅನೋಘವಾಯುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಲೌಡ್ ಸ್ಪೀಕರೇ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಘರ್ಜನೆಯ ಮನುಷ್ಯ, ಹುಲಿಯಂಥಾ ಮನುಷ್ಯ ಅವರು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿ ಸಭೆ, ಎಂ. ಪಿ. ಸಿ. ಸಿ, ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಲೌಡ್ ಸ್ಪೀಕರನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಿ ಅದು ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ, ಧೀರ ಸ್ವರದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಅವರು. ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಪಾರವಾದ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಡವರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಸುಖದ ಕಡೆ, ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಕಡೆ ಗಮನವಿಡದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರಾ ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಯಾವ ಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ಘರ್ಜನೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಕೆಲಸಮಾಡಿ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಅವರು. ದೇಶ ಸೇವೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕಾಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರಿಗೆ ದೇಶ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಮಹನೀಯರು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವಂತನು ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ, ಅವರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಈ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಟಿ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ (ಪಾವಗಡ—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರನ್ನು 1932ನೆಯ ಸಾಲಿನಿಂದ

ಲೂ ನಾನು ಬಲ್ಲವನು. ಅತ್ತಿಬೆರೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಜಾಪುರ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರಚಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ಅತ್ತಿಬೆರೆಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನೀತಿ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದರು, ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದು. ಇವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾವಂತರಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಅರಿತು ನುರಿತವರಾಗಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಸಾಹಸವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅನೇಕರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆಂಗಲರಾಯರೆಡ್ಡಿಯವರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ನಾವೆಲ್ಲ ಅನೇಕ ಕಲ್ಲಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕೊಟ್ಟು ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಕೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಗಾಡಿ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಪಿ ಉತ್ಸವ ಮಾಡಿದಾಗ, ಕೆಲವರು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅವರನ್ನು ಎದಿರಿಸಿದರು. ನಾನು ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯ, ಧರ್ಮ: ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟ ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಸತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಸತ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಮುಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಾನೇ ನೊಗವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗಾಡಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂಥಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇವರು ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಅಪಾರ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲೆಂದು ಜಗದೀಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಮರಾವ್ (ತುಮಕೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ದಿವಂಗತರಾದ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ, ಉಳಿದಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. 1942ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಜೈಲಿನ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಲಾರಿ ಧಾರ್ಜಾಯಿತು. ಆ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆರು ಘಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಯ ಬಳಿ ಆಗ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ಅವರು ಗರಡಿಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ದೇಹ ದಾರ್ಢ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಗಲಭೆ ನಡೆದ ಜಾಗಕ್ಕೂ ಅವರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೂ ನುಮಾರು ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದೂರವಿತ್ತು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಅಸಮಾಧಾನವಿತ್ತೋ ಏನೋ, ಆ ಗಲಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಎರಡು ಬಲವಾದ ಏಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನನ್ನಂಥವನಿಗೆ ಅಂಥಾ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನೆತ್ತೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ರೌಡ್ ಸ್ವೀಕರಿನ ಕಂಬದಷ್ಟು ದಪ್ಪ ಬಾಸುಂಡೆ ಅವರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಊದಿಕೊಂಡು ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಕೂಡ ದೇವರಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ತಮಗಾದ ನೋವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಏಟಿಗಾಗಿ ಮರುಗುತ್ತಾ ಅವರ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅವರ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರು. ಅವರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದವರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅಷ್ಟೇ ದೇಹ ದಾರ್ಢ್ಯ ಮನೋ ದಾರ್ಢ್ಯ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕಂಡರೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಧೀರರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಾವು ಎಷ್ಟುಸಂಕಟಪಟ್ಟರೂ ಸಾಲದು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ ವರನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರಿಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಅನುತಾಪವನ್ನು ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಿವಂಗತ ದೇವರ ಕೊಂಡಪ್ಪನವರು ಅಪಾರವಾದ ದೇಶ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿ ಶೇಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯರು. ಸಭೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಈ ಸಂತಾಪ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಜಗದೀಶ್ವರನು ಶಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಭೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಕಾಲ ಮೌನದಿಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಮೌನದಿಂದಿದ್ದು ದಿವಂಗತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಗೌರವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು.)

Change in the Programme of Business.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Chief Minister)—Sir, may I place a request before you and the House? In the agenda for the session, 21st is earmarked for Voting of Demands for Supplementary Grants and the next day for the debate on Food Situation and consideration of Levy System. The main problem that has to be discussed during this session is about the food policy. Government, in fact, are eagerly awaiting the opinions and the suggestions that are to be made on the floor of the House. I was very anxious to consult every party in this House so that the Government might be in a position to evolve a satisfactory system of procurement or levy or whatever is its name. I therefore request that this urgent question may be taken up tomorrow for discussion and the subject allotted for tomorrow be transferred to the day allotted for food debate.

Mr. SPEAKER.—I think the House has no objection; it may be done.

Hon'ble Members.—Yes.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—I want to know if the Government can give us any note on the food situation or what they intend doing. If they have any proposals..... .....

Mr. SPEAKER.—Before this evening or tomorrow evening ?

Sri J. MOHAMED IMAM.—Possibly before this evening. We may know on which line to proceed.

Sri K. HANUMANTHAIYA. — We have no set proposals and we have no set opinion. All that we are anxious to do is to gather the consensus of opinion here and implement that opinion. That is the earnestness with which I am approaching this question. A simple statement of fact may be made by the Hon'ble Food Minister tomorrow and in the light of those facts, Hon'ble Members are free to discuss. I thought that it would not be quite appropriate to come with a definite proposal or policy and compel the House with what is called 'party discipline' or 'brute majority', as very often they say. Therefore in order to welcome whatever suggestions Hon'ble Members may give, I have left the question open and free for discussion.

Sri J. MOHAMED IMAM.—The Hon'ble Chief Minister has announced once or twice that Government are seriously contemplating to introduce the levy system and they appointed a Committee also to examine this question. Perhaps this will be an important question which will come up for discussion. It will greatly facilitate our work if the Government will give us a copy of the report of that Committee and what their recommendations are. If possible whatever the Hon'ble Food Minister is going to state tomorrow, some of those proposals may be given to us, because we can concentrate on those points and offer our views instead of going at random and offering unnecessary and uncalled for views. That is why I said that if they can give us the recommendations of the Committee regarding the levy system and also what the proposals of the Government are, we will concentrate our attention on that important issue and we will be in a position to offer our views.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I have already stated that we have no scheme for placing before the House. May be that a private Committee was appointed and they have considered the question. What they have done will also be stated by the Hon'ble Minister for Food tomorrow. There is nothing for us to print and circulate so far as the House is concerned. As I said, we may consider the question impartially and dispassionately, with no pre-possessed views either on the part of Government or anybody.

Mr. SPEAKER.—In the reply to Question No. 175. There is a reference to a report of a Committee. That may be distributed.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Very well.

Mr. SPEAKER.—Excepting that, it is clear that there will be no notes to circulate and no motion, but a statement will be made by the concerned Minister at the very outset.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Thank you very much.

Rules of Procedure and Conduct of Business in the Legislative Assembly.

Presentation of Report.

Sri R. CHANNIGARAMIAH (Koratagere—Madhugiri—Scheduled Castes).—Sir, I present the report of the Special Committee on the Rules of Procedure. Copies have already been distributed to Hon'ble Members.

Motion to consider.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—I move :

> "That the amendments to the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Legislative Assembly, as reported by the Special Committee, be taken into consideration."

In this connection, I beg to say only a few words. The Special Committee have not made any vital alterations in the Rules of Procedure excepting some verbal changes. I hope the report has been circulated to Hon'ble Members and they are in possession of the

detailed recommendations of the Committee. So I hope the House will give consent to this report.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That the amendments to the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Legislative Assembly, as reported by the Special Committee, be taken into consideration."

Janab J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Before proceeding to this, I would like to know what is the quota of Ministers between the Legislative Council and the Legislative Assembly. (Laughter)

Mr. SPEAKER.—You have one good representative here.

Janab J. MOHAMED IMAM.—Sir, I was one of the Members of the Special Committee and it was with deep regret that I had to enter a minute of dissent on one important point regarding the mode of election to the august places of the Speaker and the Deputy Speaker. My friend, Sri Channigaramiah, was pleased to say that the changes embodied herein are only verbal. It is not like that. If we take the entire Rules, the most important point to be considered is as to what should be the mode or system to be adopted while electing the Speaker and the Deputy Speaker. Sir, we are still in the beginning of democracy. We have to build up many traditions and we have to try experiments. Whatever measure we adopt or whatever step we take, we must be cautious and it must be such a one that it will not go against the spirit of democracy and that it will contribute for a successful working of democracy. During this period, if we find that a certain measure or a certain system has worked satisfactorily, then we must at all costs continue that system and that measure till we find that it does not work satisfactorily.

I am against trying experiments which in course of time may prove successful or may end in failure. It is sought to change the system of election which existed hitherto, Till now the Speaker and the Deputy Speaker were elected by the system of voting by ballot. We have participated in the election of three speakers till now. Each time, we employed a system of secret voting which has work d very satisfactorily. In June last, you were elected by secret ballot, and nobody complained that there was any defect in the system of voting. We were under the impression that this system, which has worked satisfactorily so far, would continue; but suddenly, it is sought to change the system of election which makes me nervous to accept at this stage. Sir, the only reason advanced is that in all Parliamentary proceedings and in all Parliamentary deliberations, the system of voting must be by a motion followed by an open division and that this system is in vogue in the English Parliament. It might be that in the British Parliamentary system this is in vogue. I have read the history of the Englsh Constitution. This system was adopted about 30 years ago. But in other democratic countries, the system of election is by ballot. In the American Republic—ours is an Indian Republic—the system of secret ballot is in vogue. We cannot isolate the single example of British Legislature and make it applicable to us. The conditions that are now prevailing in India are quite different from those in England. We have to build up traditions and establish conventions as in England. We are in the beginning of democracy. For example, the place of the Speaker is highly respected. It is a place reserved for a non-partisan. The Speaker is always a non-partisan. His place is rarely contested and he never identifies himself with any political party. He continues as the Speaker until he voluntarily resigns or retires. A Speaker, after retirement, never aspires for any political post. A person who is elected as Speaker has no contact with the previous administration or with the previous Government. These are the traditions which we have to apply, which we have to build. He is a Judge who has to do justice to all the members, irrespective of their party affiliation. Every Member of this House should have confidence in him. Let me make it clear, Sir, I am not making any personal reference, but

(JANAB J. MOHAMED IMAM).

I am speaking on the principle that every Speaker should enjoy perfect confidence. If the Speaker belongs to a political party and if he is elected by party majority, it creates suspicion in the minds of the members of other parties. It is quite necessary that the Speaker should be a non-partisan.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—That is not the subject before us, Sir. I am standing on a point of order. The subject before us is the Report of the Special Committee in connection with the election of the Speaker.

Sri J. MOHAMED IMAM.—My point is that this system should not be taken into consideration.

Mr. SPEAKER.—He is stating that the election of the Speaker should be by a ballot rather than by a division.

Sri J. MOHAMED IMAM.—The Speaker of the British House of Commons is non-partisan while the Speaker at present here is not a non-partisan. He is a party man. Even after his election he belongs to the Congress. He takes part in the party deliberations.

Mr. SPEAKER.—What is the system prevailing in Delhi?

Sri J. MOHAMED IMAM.—The procedure there must be changed.

Secondly, Sir, there is another danger. At the time of election, two candidates are proposed by rival parties by a motion for the acceptance of the House and both those candidates become subjects of discussion. If the Congress Party sets up a candidate that party speaks about his merits, and achievements and so on, while the members on the Opposite side decry him and try to pull him down.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Decrying or speaking about merits and demerits even while proposing the name where is it proposed?

Sri J. MOHAMED IMAM.—It is there.

Mr. SPEAKER.—When there is a motion, he is entitled to speak about the candidates.

Sri J. MOHAMED IMAM.—The election of candidates would be a subject for discussion and every Member can speak regarding the merits and demerits. This is a very dangerous practice and it will lead to many complications. Sir, I must point out that in our country elections are not yet regarded as impersonal. Elections have led to many dissensions and complications. So when two Hon'ble Members stand before this House and if Members of each party are keen to select their own candidate, it will be very unsafe and the candidates will be exposed to the greatest danger possible. That is why in England they take care to avoid all embarrassment by avoiding elections.

Sri A. G. RAMACHANDRA RAO (Minister for Law and Education).—Recently there was a contest in the party.

Sri J. MOHAMED IMAM.—I want to point out that the secrecy of voting is a very sacred trust. We should not dispose it of or set it aside if we find that it works satisfactorily. What is voting and how should the Members of this House vote when they are in the House? The definition of voting is 'recording the expression of one's own will according to one's conscience.' So, when a certain gentleman votes, he is expected to vote according to his conscience free from any external influence and not according to any mandate that will be given to him. That is why the secret system of voting is introduced so that there may be fair election and free voting. But on the other hand, if you change it to an open system of voting, if you do away with the secrecy of voting, what is the result? There will not be fair and free election. Every person, whether he believes in a particular candidate or not, will have to obey the mandate of the party. And while voting or lifting up his hand, he has to look at his party whip or leader of the party. The eyes of the leader of the party will always be vigilant on that person. The very object of the system of voting is defeated. This system of voting is nothing but a compulsion to vote according to party mandate. But inside the House, such a thing cannot be accepted. That is why the system of voting is very sacred; it must be respected and it must be followed in

future also. We elect members from the Legislature to the Senate, to the Public Accounts Committee, to the Privileges Committee and to other various committees, by the system of secret voting by ballot. We have not changed it. So, Sir, I submit that we are still in the beginning of democracy, we have to build up many traditions, and unless we build up those traditions we cannot adopt this open system of voting. This will cause embarrassment not only to the candidate but also to the Members of this House. We have not found any mistake in the present system of voting. Let any Member point out any defect. There is every justification for continuing it till we find that it is not working properly.

2 P.M.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK I heard my Hon'ble friend, the Leader of the Opposition, with rapt attention, just to know whether he is making out a good point in support of his note of dissent. After all, I found that he admitted, as the Hon'ble Speaker rightly pointed out, that it is about the best and the most honourable method of voting.

Sri J. MOHAMED IMAM.—On a point of information. I do not think I ever said that this system of voting is better than that one.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—All right. Your arguments were tantamount to that. In any case, if according to him, a secret ballot alone would ensure safety, that only means that the man who is voting is not sure of his ground, that he is afraid or that there are coercions. It is only on these grounds that one should be convinced. When a Member can speak in the open House that a certain thing is not to his taste, and can oppose any measure that the Government or the majority party brings, when he can oppose that, can he not similarly oppose here in the open House? I do not understand why. (Interruption). Democracy always functions on party decision. We have inculcated in the mind of the people that we follow a uniform policy on the basis of which we form a Government and see that the State is administered in accordance with that policy. If party mandate is to be made use of in the election of the Speaker, I do not see any reason why it should not be. If it is a majority party, it is a majority decision; why should there be a secret? Is it just to induce or dissuade members that you are advocating this? My friend says that in America there is a system. He did not read out or point out to me that there is such a system. (Interruption) Anyway, he has been saying that he can point out; but he has not, during his speech, pointed out any such system whatever it is; and I do not admit that we are in any way inferior to England or to any other country to-day. My friend said "It is just a beginning of democracy." After 70 or 80 years of responsive system of Government being administered here in Mysore—my friend was once saying that this is a responsive system of Government—one cannot say democracy is just beginning here. We have been educated in the system of democracy for the last 60 or 70 years. The Representative Assembly is the representation of the very democracy', he was saying all these years. To-day he says "We have just begun." I cannot understand the argument that my friend advances in saying that we have just begun democracy and he says that, ultimately democracy is the system of openly making statements without fear or favour of anybody. If that is the case, let us without fear or favour of anybody vote openly. What does it matter? The secret system only comes in when there is absolute necessity. At this stage, in any case in Mysore, there is no such necessity. While arguing, my friend was saying that the Speakers' seat is not contested. Contrary is the case here. Though they put up one Socialist candidate.....

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—(Chitaldrug)—On a point of order. We never put up the Socialist candidate last time for the Speaker's place as a Socialist candidate but as an Opposition candidate. Sri Bheemappa Naik should correct himself.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—It is not a point of order. Leave alone the Socialist Party; even the Opposition

(SRI A. BHEEMAPPA NAIK).

knew that it would receive a defeat, whether openly or secretly, but still they set up a candidate.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—That is democracy.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Will they think of the convention?

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—That is democracy.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—That is why I am saying that Democracy is this open voting.

Sri M. SHANKAR LINGE GOWDA.—(Nagamangala)—What is the system in America?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—He must only know. I do not know. It is he who thought of America. I am only thinking of India, of the Indian Parliament. I am thinking of the best democratic system. I have never read any big book. I have never written books. I never said that this is economics. I do not know anything about that. I am a man with common-sense. I say that an open voting is the best.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Question.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Because he is a learned man, he has written so many books, he might know. I am saying that conventions could be built up really if my friends had only thought of this before putting up a candidate. Then they said: "Opposition, Democracy, formal opposition we shall show" and all that. Similarly now, we shall also say that open voting is about the best. Supposing in a party system we give a direction, a mandate and say 'You must all vote for us.' and some of you build up opposition and set up a candidate to-morrow. You also vote openly. What does it matter? That there should be one way for one thing and a different way for another thing, is not correct. Moreover, your party were there. You did not object to the Legislative Council taking up certain procedure in the election of the Chairman.

Sri S. SRINIVASA IYENGAR (T.-Narsipur)—It is not our opposition.

Sr A. BHEEMAPPA NAIK.—I am not answerable for that. There is a system in the Upper House. It is prevailing. A similar system we wanted here. Let there be uniformity.

Sri L. SIDDAPPA (Channagiri).—We will request them to adopt our policy.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—We are also requesting them to adopt our policy; if they intend by change theirs, We are also thinking of uniform policy in India. The Parliament has adopted a certain policy. The Upper House has adopted a certain policy. So we said we shall adopt the same policy. We shall adopt a uniform policy in unison with the policy adopted in India.

Sri J. MOHAMED IMAM.—On a point of information. Is it a fact that the Committee set up by the Legislative Council have recommended the retention of the system of secret ballot?

Mr. SPEAKER.—I do not know.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Anyway we do not know anything about that. One thing is: division and then decision. The division may be either secretly or openly. That is all the difference. Even in village Panchayets, my friend knew, when members were elected, there was an open voting, open lifting of hands. Nothing happened there.

Sri J. MOHAMED IMAM.—So many factions and breaking of heads.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—But still the system was there when my friend was Minister. In the village panchayet, there is the system of open voting and you tolerate it, but you say here that it is not correct. Does that argument hold good?

Sri L. SIDDAPPA.—You say that nothing has happened. You know of Harihar's murder case.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—The law has taken its course. Now they are suffering. There is only one case since the Village Panchayets Act was introduced. Even in a system of secret ballot, in spite of knowing that we are in a majority, something happens. Whether it be a system of secret ballot or not, it is possible for people to know whether a man has voted this way or that way by the counting of votes, at least when the whole thing is over. So

after all, this system of open voting is better, more honourable and more honest. Let us openly know who is our Speaker. We cannot be more honourable if we cannot openly vote.

Sri L. SIDDAPPA.—Shall we adopt that policy in regard to general election?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—We shall consider that aspect when it comes. It is done in general election for village panchayets. Every one knows.....

Sri B. HUTCHE GOWDA.—You follow village panchayets.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—If my friend Sri Hutche Gowda wants to have a chance, the Speaker is sure to give him a chance. You can then argue and convince us. We have been more honourable; we have not been heckling just as four of you are doing.

Mr. SPEAKER.—You please argue on the merits of the case.

Sri A BHEEMAPPA NAIK.—I say that the present system proposed by the Committee is about the best system; open voting by the lifting of hands is about the best. The argument that my friend, the Leader of the Opposition advances does not hold water and we must have this system of voting at least in the election of the Speaker.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಈ ಬಿಲ್ಲು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇತ್ತು, ಈಗ ಅದು ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿ ಲೀಡರುಗಳು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅಂಶವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು ಬಹಳ ಬರುಸಿಂದ ಇದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮಾತು ನನಗೆ ಕನ್‌ವಿನ್ಸ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಮುಂಚೆ 'ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೆ, ನಾವು ವಿಲೇಜು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡೋಣ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲೇ ಅವರು ವತ್ತೊಮ್ಮೆ 'ನಾವು ಇಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳಮಟ್ಟಿನ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ' ಅದು ಈಗತಾನೇ ಫಲಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಹೀಗೆ ಒಂದುಸಾರಿ 70 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದು, ಇನ್ನೊಂದುಸಾರಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಅವರಿಗೆ 70 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಭವ ಇದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ, ಈಗ ಈ ಮೋಷನ್‌ನನ್ನು ಏಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ? ನಮಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಬಂತು. ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಯಾವ ತತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ, ಯಾವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಸಮಾಡಿದೆ. ಯಾವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಈಗ ಏಕಾ ಏಕಿ ಇದು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನನಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಯರ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಲ್ಲಿ ಆದ ಫಲಿತಾಂಶ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಆ ಕೂಡಲೆ ಇದು ಹೊಳೆಯಿತು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

Sri R. CHANNIGA RAMIAH.—ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮದ್ ಇಮಾಂ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನಾಯ್ತು ಅಲ್ಲಿ!

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬಾರೆಟ್ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾಗ ಮೆಂಬರುಗಳು ತಮತಮಗೆ ಯಾರು ಯೋಗ್ಯರು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೋ ಅವರಿಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—I do not think it is permissible for the member to refer to those things.

Sri MULKA GOVINDA REDDY.—Common sense seems to have dawned on members.

Sri R. CHANNIGA RAMIAH.—We have to discuss on merits of the subject. The member may only say that the system is not good. He may argue on that point.

Sri B. HUTCHE GOWDA.—On the analogy of the Village Panchayets' practice, I am comparing the system of voting.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—But it will not help us.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಮೊದಲು ನಾವು ಯಾವ ಪದ್ಧತಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಡಕು ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಎಂಬುದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷದವರು ಓಟು ಕೊಡುವವರು ಇರಬಹುದು. ಅವರು ಮುಖದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ಓಟು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ಕಾರಣದಿಂದ Secret Ballot ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇನ್ನೊಂದು ಏನೆಂದರೆ, show of hands ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಬ್ಬರು ಉಮೇದುವಾರರಲ್ಲದೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರು ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿರುವುದೇ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ಹೋದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಂಕರಲಿಂಗೇಗೌಡ (ನಾಗಮಂಗಲ).—ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ಪೀಕರನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಮೇರಿಕಾರೀತಿ ಇರಬೇಕು, ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರೀತಿ ಇರಬೇಕು, ಎಂದು ಬಿಟ್ಟರು! ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಒಬ್ಬರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಮಹಮದ್ ಇಮಾಂ—ನಾನು ಹೇಳಿದೆ Secret Ballot ಪದ್ಧತಿ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಂಕರಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಹಾಗೆಯೇ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನ್ನಲ್ಲೂ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಅವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಕೇಳಿದ್ದರಲ್ಲ ಶಂಕರ ಲಿಂಗೇಗೌಡರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ನಾನೇನೂ ಹೇಳಬೇ ಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೆತ್ತಗೆ ಜಾರಿಕೊಂಡರು. ಅದೂ ಹೋಗಲಿ. Speaker ಅಂದರೆ ಸ್ಥಾನ ಯಾವರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ, ಅವರು ಮೆಂಬರುಗಳಲ್ಲ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಸಭೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿ ಯಲ್ಲಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶ ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲದೆ ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬ Speaker ಅನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಮೊದಲೇ ತಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ರನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಚುನಾ ವಣೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವುದಾದರೂ ಕಷ್ಟಕಾಲ ಬಂದಾಗ ಪಾರ್ಟಿ Mandate ನಂತೆ ತಿರು ಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಏನಾ ಬೇರೆ ಯಾವಕಡೆ ಹೇಗೆ ತಿರುಗು ತ್ತಾರೆ? ಇದು ಒಂದು ತೊಂದರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ Speaker ಎಂದು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅವರು ಪಕ್ಷಾತೀತರು, ಅವರು ಎಂದೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬೇರೆರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ನಾಳೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಎಳೆದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—I rise to clarify the position.

Sri M. SHANKARLINGE GOWDA.—I am not going to yield.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—I am requesting the Speaker.

Sri M. SHANKARLINGE GOWDA.—Is it a point of order? If it is not, I am standing; you better sit down.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—You are not the Speaker. I am requesting the Chair to allow me to speak.

Sri M. SHANKARLINGE GOWDA.—Till then, I will be standing.

Sri J. MOHAMED IMAM.—I rise to a point of order. When the Member has not yielded, the other member has no right to speak.

Mr. SPEAKER.—He has now yielded.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಶ್ರೀ ಶಂಕರಲಿಂಗೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದು: ಪಾರ್ಟಿ ಪರವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಉಮೇದುವಾರರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಚುನಾಯಿತರಾದರೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾರ್ಟಿ ಪರವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಪಾರ್ಟಿ ಪರವಾಗಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಒಂದುವೇಳೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ದಿದ್ದರೆ ಪಾರ್ಟಿ Mandate ಗೆ ವಿರೋಧ, ಅವರು ಕೆಳಗೆ ಎಳೆದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಎಂದು ಅಂಥ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪಾರ್ಟಿ ಪರವಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ವಹಿಸದೆ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ನ್ಯಾಯ ವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯವರೇ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಅವ ಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆಯೂ ಹಾಗೆ ಅನುಮಾನಿಸಬೇಕಾದು ದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಂಕರಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಅನುಮಾನಪಡ ಬೇಕಾದುದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು Deputy Speaker ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಹೇಗೆ ನಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಿ! ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಭಯ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದ ಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ Speakerನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಟಿಯವರನ್ನೂ ಮಾಂಚೆಯೇ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಆವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾರನ್ನು Speaker ಆಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ.—ಹಾಗೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ಹೇಳಿದೆ! ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ! ಎಲ್ಲಯಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಓದಿಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಂಕರಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಆ ಪುಸ್ತಕ ಹಿಗ್ಗಿನ್ ಬಾಥಮ್ಸ್ ನಲ್ಲದೆ. 25 ಡಾಲರ್ ಆಗು ತ್ತದೆ. ದುಡ್ಡಿದ್ದರೆ ಕೊಡಿ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲ ಬುಕ್ಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದು ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—You have got four minutes more.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಂಕರಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಇದು ಮುಖ್ಯ ವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಿಮಿಷಗಳ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದಲ್ಲ. ಅವರವರಿಗೆ ತಿಳಿದದ್ದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Member would be relevant, I can grant any amount of time.

Sri M. SHANKARLINGE GOWDA.—I will be always relevant, Mr. Speaker.

Mr. SPEAKER.—Not by chit chatting with some other Members. That is not the way of arguing. The Member may convince the party and they will yield.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಂಕರಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಟಿಗಳವರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಯಾರನ್ನು Speaker ಆಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ನಾವು ಇಲ್ಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡು ವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಕೇಳಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತಂಟೆಯೂ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲ ಏನೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಪಿಕ್ಕ ಪಾರ್ಟಿಗಳ ವರೂ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ secret ballot ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಯದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ open ballot ಆದರೆ ಪಾರ್ಟಿ mandate ಪ್ರಕಾರವೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ secret ballot ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ

ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೊಟ್ಟರತಕ್ಕ Dissent Note ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯ. ಈಗ ನಾವು ಈ ಸಭೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ secret ballot ನಿಂದಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅದೇ ರೀತಿ speaker ನ್ನೂ, secret ballot ಮೂಲಕ ಏಕೆ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಕೂಡದು? ನಮ್ಮನ್ನು ಚುನಾಯಿಸುವಾಗ secret ballot ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೀತಿ ಇದೆ! ಇದು ಸರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಹಿಂದೆ governors ಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದು ಹೋಗಿ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಬಹುದೆಂದು ಹೆದರಿ governorsಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮಗೂ ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ರಾಜಪ್ರಮುಖರೇ ಒಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರು ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿಯವರನ್ನಾದರೂ ನೇಮಕಮಾಡಲಿ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪಂಗಡದಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಂಡೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ open ballot ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ. ಅವರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ? ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ secret ballot ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅವರ (ಇತರರ) ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ತನಗೆ ಓಟು ಬಂತು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಅವರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ರವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ secret ballot ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಂದು ಅವರ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಸೇರದೆ ಹೋದರೂ ಕೂಡ, ತತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ನಾನು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—You are telling the House that the Speaker in America is a non-party man?

Sri M. SHANKARLINGE GOWDA.—Yes.

Mr. SPEAKER.—It is not so.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ (ಮೈಸೂರು ನಗರ-ದಕ್ಷಿಣ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರಲಿಂಗೇ ಗೌಡರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಂಥಾ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರ ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿ, ಅಮೆರಿಕ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಓದಿರುವ ಅಮೆರಿಕದ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಬೇರೆ, ಯಾವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಾಗಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಪೀಕರ್ ಚುನಾವಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರೂ ಏಕೆ 'ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್' ಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಫಾಯಿದೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಸ್ಪೀಕರ್ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಹಿರಂಗ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಯಾರು ಯಾರು ಯಾವ ರೀತಿ ಓಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರ ಬಣ್ಣ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಗೌರವಾದ ಸ್ಪೀಕರ್ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಭಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರು ಏಕೆ ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್‌ನಂತೆ ಆಗಬೇಕೆಂದೂ, ಬಹಿರಂಗ ಚುನಾವಣೆ ಬೇಡವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ಪೀಕರ್, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್, ಚೇರ್‌ಮನ್, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಇವರ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯೇ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರು ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಆಗ ಬಹುದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂರವರು ಈ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ತಂದಿರುವುದು, ಎಂದರೆ note of dissent ತಂದಿರುವುದು ಒಂದು ಬರಿಯ ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಏನಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತತ್ವವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಮುರಾ ಕ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರು ಕಳುಹಿಸಿರತಕ್ಕ 'ಡಿಸೆಂಟಿಂಗ್ ನೋಟ್' ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬೇಡವಾಗಿದ್ದಲ್ಲ ಆಗಲೇ ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಬೇಡ ಓಪನ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಇರಲಿ ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಾಗಲೇ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಸ್ಪೀಕರ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಯಾರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣ ನನಗೇ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಕ್ರ್ಯುಲೇಷನ್ನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಸಕ್ರ್ಯುಲೇಷನ್ನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸಭೆಗೆ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರೂ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಡಿವಿಜ್ ಆಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾದರೆ ಪಾರ್ಟಿ ಮ್ಯಾಟ್ ಎಂಬುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆಯಾದರೆ, he belongs to the House ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವ ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಆದುದರಿಂದ ಹಿಂದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಸಕ್ರ್ಯುಲೇಷನ್ನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ

(ಶ್ರೀ ಮುರ್ಕಾ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿಯವರು)

ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಶ್ರೀ ಇವಾಂರವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 'ನೋಟ್ ಆಫ್ ಡಿಸೆಂಟ್'ನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ವಿದರಾಸು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಮೂಲಕವೇ ಚುನಾಯಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಅವಸರವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ–ಹೊಸನಗರ) —ಸ್ವಾಮಿ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ವಿವರವಾಗಿ ವಿವೇಚನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಇಂಥಾ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ ಏನೋ ಒಂದು ಒತ್ತಾಯವಿರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಓಟು ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಕಳ್ಳ ಮಾರ್ಗ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಬಂದರೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೀಕ್ರೆಟ್‌ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಪದ್ಧತಿ ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂದು, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಮಾನನೀಯಮಾರ್ಗವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಇದು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಸ್ಪೀಕರ್ ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಪೀಕರ್ ಪದವಿಗೆ ಆರಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸಂಭವವಾಗಿ ಅಥವಾ ಲಘುವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಯಿರುವ ಪದವಿಯೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ನಿಲ್ಲಬಹುದು. ಮುಖ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ಓಟುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಬರಬಹುದು.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಒತ್ತಾಯವಂದಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಮೂಡಿರುವಂತಿಗೆ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಕದ್ದು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಾರೆಂಬ ಒಂದು ಶಂಕೆ ಇರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಅವರು ಬಿಟ್ಟು, ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿರತಕ್ಕ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪದ್ಧತಿಯಾದ ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್‌ನಿಂದರೆ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗ. ಇದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಏನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಕೈತೋರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಏನೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾವು ಕರಿಸಿ ಬಂದಿರುವ ತತ್ವದಲ್ಲೇ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಸೂಚಿಸಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗೌರವಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುರ್ಕಾ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ತುರ್ತಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕರೂಲ್ಸ್ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸೂಚಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಕಾರಣಗಳು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈಗ ತಾನೇ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೊರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಪಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದಕ್ಕೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸಭೆಯ ವಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಅವಸರವಿತ್ತು, ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟು ಆತುರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಪಾಸು ಮಾಡಲು ಆವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿತ್ತು ಎಂದು ಈಗ ತಾನೆ ಶ್ರೀ ಮುರ್ಕಾಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಿಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳೇ ನಿದ್ದವೋ ಅವನ್ನು ನೋಡುವಕಾಲದಲ್ಲಿ normal course ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದೇ ವಿನಾ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥವನ್ನೇನೂ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಭೆಯ ವಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಕಡೆ, ಎಂದರೆ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್, ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅನುಸರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವಾಗಲೂ ಸಹ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ಯಾವ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೇವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಇದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿ show of hands ನಿಂದ ಸ್ಪೀಕರನ್ನು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೆ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದೆಯೋ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಆಧಾರವೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಾನೇ ಅಮೆರಿಕದ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರಲಿಂಗೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ 'ಅಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೇ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ' ಎಂದು.

Wherever we have well organised parties in Government I think such a system is really sound and there is no danger in such a system.

ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಆರ್ಗನೈಸ್ಡ್ ಪಕ್ಷಗಳಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು show of hands

ನಿಂದ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಇತ್ತು, ನಿಜ. ಅದನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾಯಿಸೋಣ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಾಂಗವೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಹೇಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒರುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು, ಈಗಲೂ ಅದೇ ಇರಬೇಕು, ಅದೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಬೇರೆ ಕಡೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಏನೂ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಇಂಥವರಿಗೆ ಓಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯಾಂಡೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದರೆ, ಕೆಲವರು ಮೋಸ ಮಾಡಬಹುದು, ಬಹಿರಂಗ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮೋಸಮಾಡುವುದಕ್ಕವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು. ಇದರಲ್ಲೇನು ತಪ್ಪು? ಪ್ರಜಾ ನತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಪಕ್ಷಗಳಿದ್ದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಆಯಾ ಪಕ್ಷವು ತಕ್ಕ ಇಷ್ಟೆಂದು ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಓಟು ಬರಬಹುದು, ಅವರು ಗೆಲ್ಲತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆ? ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ಸದಸ್ಯರು, ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಬಂದಿರುವವರು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪೆ? ವ್ಯಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವುದು ತಪ್ಪೆ? ಯಾವಾಗ ಬಹಳ ಭದ್ರವಾದ ಪಕ್ಷಗಳಿರುತ್ತವೆಯೋ ಆಗ ಅವರವರ ಶಕ್ತಿ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಆದರೂ ಒಂದೇ ಓಪನ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಆದರೂ ಒಂದೇ. ಓಪನ್ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟನ್ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ...

Sri B. HUTCHE GOWDA.—In the House of Commons, he is not a party man.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—He is a party man.

Sri J. MOHAMED IMAM.—He is not a party man. I may quote from a book which is the authority for the whole world.

> "The Speaker of British House of Commons is, on the other hand, a non-partisan."

Here he is a partisan.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—Even here when the Speaker is elected he becomes a non-partisan. He does not attend party meetings.

Sri J. MOHAMED IMAM.—There are instances here where the Speaker has attended the party meetings. I can quote for example the election of the leader the second time.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Partisan is different from party man. He does not take sides.

Sri L. SIDDAPPA.—In the House of Commons, he is not a party man. In some Commonwealth countries he is a party man.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Let us get all the information. Better postpone this.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—I would like to point out here one fact Sir. Now the present Speaker and the Deputy Speaker, the Chairman and the Deputy Chairman of the Legislative Council, as we all know, belong to a particular party. From the moment they were elected, I would like to know from the members of this House, whether they are in favour of any particular party?

Sri J. MOHAMED IMAM.—When Sri Mavalankar was elected as Speaker of the Indian Parliament, he pointed out that he continued to be a party man and continued to be a Congress man. The highest Speaker there, Sri Mavalankar, after his election, has openly said: "I do not cease to be a party man and continue to be a Congress man." Where is the question of non-party man?

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—He may continue to be a Congressman, but he does not participate in the party matters and does not attend the party meetings. It does not prevent him to continue as Congressman. I want to know whether any occasion has arisen to suspect the *bona fides* of the ruling of the Speaker and the Deputy Speaker after they have been elected; whether the Speaker of this House is showing partisan spirit here or is favouring a particular party? There has been no occasion at all. There was no occasion for anybody to suspect the rulings of the Speaker.

Sri A. G. RAMACHANDRA RAO (Minister for Law and Education).—Sir, on a point of information. The present Speaker of the House of Commons, Mr. Morrison, belonged to the Conservative Party but after election and he is not considered to be a party man.

Mr. SPEAKER.—The position is that in America, the Speaker is a party man. In England, the Speaker is a party man before election, but after election he ceases to be a party man. In India, the position is not yet clear.

Sri J MOHAMED IMAM.—I agree with the Speaker and there can be no dispute here if something is quoted from the authority. In England, according to this, he is a party man. But the system of voting in England is by ballot, but by a convention he is almost a non-party man. That is why on account of various traditions, I will not allow this system of voting to be adopted here.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—The most important thing that is required for the election of the Speaker are these three points. There must be a motion by the House and if necessary there must be a division, and finally there should be a decision. If that is so, I think the matter is clear and there is no difficulty in upholding the proposition, and they have been discussed. Therefore, Sir, I say that even the points raised by the Hon'ble Members of the Opposition were taken into consideration and they have been discussed threadbare in the Special Committee. No new points have been raised by Sri Imam and the other members. I therefore request, Sir, that the new procedure that has been proposed be adopted. It is considered really very good and it is in accordance with the practice obtaining in the House of the People and the House of Commons. Therefore, I commend that the motion may be accepted by the House.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the amendments to the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, as reported by the Special Committee, be taken into consideration.

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—Now we will take up these amendments, amendment by amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That amendments 1 and 2 be passed."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the amendment No. 3 be passed."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That amendments 4 to 13 be passed."

The motion was adopted.

Sri R. CHANNIGARAMIAH.—Sir, I move:

"That the amendments as reported by the Special Committee on Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly be adopted."

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the amendments as reported by the Special Committee on Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly be adopted."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—According to the rules they will come into force as soon as they are published in the Official Gazette.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Will there be fresh election according to this, let us say, with regard to the Deputy Speaker? (Laughter!)

Motion for leave to amend further.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Sir, I move:

"That leave be granted to amend further the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly."

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That leave be granted to amend further the Rules of Procedure and conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly."

The motion was adopted.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—Sir, I introduce the amendments.

Copies of the draft amendments have already been distributed to the Hon'ble Members.

Motion to refer.

Sri R. CHENNIGARAMIAH.—I move:

"That the draft amendments be referred to a Special Committee."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That the draft amendments be referred to a Special Committee."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The Special Committee will consist of the Speaker as Chairman, and 7 other members to be elected by the Assembly. For the purpose of the election, the Office of the Secretary will receive nomination till 3 P.M. on Tuesday the 22nd October. The election will take place in the Secretary's room between 3-30 P.M. and 5 P.M. The election will be by means of the single transferable vote.

A.—**Sri R. CHANNIGARAMIAH.**—Sir, I move:

"That the Special Committee be empowered to consider and report on any other amendments to the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly other than those which have been proposed to be amended by the draft amendments, even though they relate to matters not arising out of the draft amendments."

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Special Committee be empowered to consider and report on any other amendments to the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly other than those which have been proposed to be amended by the draft amendments, even though they relate to matters not arising out of the draft amendments."

The motion was adopted.

Laying of paper on the Table.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home affairs and Agriculture).—Sir, as required by sub-section (3) of Section 133 of the Motor Vehicles Act, 1939, I lay on the Table of the House the amendments to the Mysore Motor Vehicles and Road Traffic Rules, 1945, published under Notification No. T. 1000—R.T. 16-52-5, dated the 26th July 1952.

Mysore Kolar Gold Fields Municipal Bill, 1952.

Extension of time for presentation of Select Committee Report.

Sri A. G. RAMACHANDRA RAO.—I move:

"That the time prescribed for the presentation of the report of the Select Committee on the Mysore Kolar Gold Fields Municipal Bill, 1952, be extended and that the report be permitted to be presented at the next session of the Assembly.

This Bill was taken up for consideration by the Assembly at the last session end was referred to a Select Committee. The Select Committee came to the conclusion that it was desirable to hear the representatives of the other interested parties, *viz*, the Kolar Gold Field Mining Board, the Sanitary Board and others. As the hearing of these parties was considered necessary before taking decisions on the several provisions of the Bill and as there was no sufficient time, the Select Committee decided to take the leave of the House for extension of time under the rules. The report of the Select Committee had to be presented at this session, but the Select Committee were unable to do it. I request that the Select Committee may please be permitted to present its report at the next session of the Assembly.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Select Committee on the Mysore, Kolar Gold Fields Municipal Bill, 1952, be permitted to present its report at the next session of the Assembly."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise for lunch and meet again at 3-30 P.M. In the afternoon we will take up the Mysore Cinemas Bill.

The House adjourned for Lunch at three of the Clock and met again at thirty minutes past three of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair].

The Mysore Cinemas (Regulation) Bill, 1952.

Introduction.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home Affairs and Agriculture).—I beg to introduce the Mysore Cinemas (Regulation) Bill, 1952, which was published in the *Mysore Gazette* Extraordinary dated 15th October 1952 under rule 48 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative assembly.

Mr. SPEAKER.—He can also move for the consideration of the Bill.

Motion to consider.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.— I beg to move:

"That the Mysore Cinemas (Regulation) Bill, 1952 be taken into consideration."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That the Mysore Cinemas (Regulation) Bill, 1952 be taken into consideration."

Sri K. PATTABHIRAMAN (Kolar).—One observation I wish to make. I want to bring to the notice of the Hon'ble Minister the definition of the word 'place' in the Act. I am referring to the definition of the word 'place' under section 2—clause (c). Even any private house will come under the provisions of the Act. It will be very wide. I am just bringing it to your notice so that you may consider for what it is worth. It is a very wide definition. This is how it runs:

"'Place' includes a house, building, tent and any description of transport, whether by water, land or air."

Even a private display in a private house for general purposes, for recreation purposes would be attracted and if without a license from the licensing authority—the procedure is prescribed—it would be illegal. I am just bringing it to your notice.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—By way of reply to the point raised by my friend, I may bring it to his kind notice that this Bill follows very closely the Central Act, *viz* the Cinematograph Act, 1952. The definition given in Part I of that Act is this." 'Place' includes a house, building, tent and any description of transport, whether by sea, land or air." I have more or less very closely followed the definition that has been given by that Act.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—I only wish to point out the difficulty that would arise. For instance, in a private house, innocuously, just for recreation purposes, there will be a cinematograph. In some families they will have family recreation. That would also be attracted. It would necessarily mean that you must take a license from the licensing authority. I am only pointing out the hardship that would be caused. I am just bringing it to your notice. It is possible that you may have the authority of the All India legislation in your favour. Nevertheless, the difficulty is there.

Mr. SPEAKER.—But clause 3 makes it clear. There must be exhibition.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—As you were pleased to observe, under clause 3 it has been made very clear that there can be no exhibition unless by means of a license. I understand that it is only for a place of public resort that licensing... .....

Sri K. PATTABHIRAMAN.—That is defeated by the language employed. Your object is defeated. So I request you to consider it.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I will consider that.

I would like to submit a few words as to the necessity that caused this Bill to be brought before this Hon'ble House. The Statements of Objects and Reasons have made the points clear as to why this Bill has been brought

before this House. At present we are governed by the Cinematograph Act, 1923 and the rules made thereunder with regard to the regulation and exhibition of cinematographs. After the State formed a part of the Indian Union, we were governed, until the Act of 1952 was passed by the Central Parliament, by the Cinematograph Act of 1918 which dealt with two separate matters, namely, examination and certification of films as suitable for public exhibition and regulation of cinemas including their licensing. In the VII Schedule of the Constitution we find cinemas coming under the Union List as item No. 60 and at the same time, in the State List also, in entry No. 33 we find the entry named 'cinemas subject to the provision of entry 60 of List I.' Therefore, it will be seen that under the Cinematograph Act, the State has certain powers and the Union has certain powers. Particularly with regard to the certification, the censorship and other provisions, we are governed by the Central Act. It was found. by practical experience in the matter of working, that there was some difficulty on the administrative side, and then the Central Government passed the latest Act called the Cinematograph Act, 1952 to regulate the cinemas including their licensing, etc. It received the assent of the President on the 21st March 1952 and was published in the Government of India Gazette. This was made applicable to this State as well as to other States from 28th July 1952 and now, so far as certification and other provisions are concerned, we are governed by that Act. That Central Act, as you will be pleased to observe, has been divided into four parts. Part I consists of definitions; Part IV repeal; Parts II and III relate respectively to examination and certification of films as suitable for public exhibitions and regulation of cinemas including their licensing. Part II, at present, extends to the whole of India except the State of Jammu and Kashmir. Part III extends to Part C States only. In order to have more or less uniform procedure, and, at the same time, to have some of the provisions, which have become inoperative in our present time, excluded in view of the fact that the Central Act is in force with regard to certification, a new Act is now sought to be introduced, embodying the provisions of Part III of the Central Act. You will be pleased to observe that these provisions refer only to licensing and regulation of these cinema shows. Clause 2 deals with definitions; clause 3 deals with cinematograph exhibitions to be licensed and in clause 4 the licensing authority has been defined and has been restricted only to the District Magistrate; under clause 5 certain restrictions have been placed with regard to licensing of these cinemas and under clause 6, the Government have power in an emergency, in spite of the Central Act, to stop any show if there is any likelihood of immiment breach of the peace. Under clause 7, Sir, penalties have been imposed on persons contravening the provisions of this Act. Under clause 8, power has been given to revoke licence if a contingency arises. Clause 9 gives power to make rules. Clauses 10 and 11 deal respectively with power of exemption and repeal of the present Cinematograph Act.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Molakalmuru).—I want to know whether clause 10 would not answer Sri Pattabhiraman's objection. Has not Government been empowered to give exemptions for exhibitions of certain type?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—As the clause itself is so clear, under any given set of circumstances, the Government may exempt any show from any one of the provisions of this Act. As a matter of fact, my Hon'ble friend Sri Pattabhiraman will agree with me that the word 'house' there refers even inferentially to a 'Public House' where the cinemas are shown, as a place of public resort, and not to any private amusement. Supposing one wants to have a private show in his own house or wants to enjoy oneself....

Sri K. PATTABHIRAMAN.—Or in a school...

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Or in a school, I can generally say, and my

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

Hon'ble friend will agree with me, that there is power, no doubt, as Sri Mascarenhas was pleased to observe, to grant exemption and it may be applied for and got. I suppose such cases of any private individual wanting to have the pleasure of having a show are few and far between. At any rate, the Government are not absolutely helpless, even as the Act now stands. Exemptions may be asked for and I do not think it is very difficult to take exemptions. What I want to say is, if the definition is made more elastic, perhaps it may lead to some more complications.

Sri K. PUTTASWAMY (Srirangapatna).—General exemptions also may be given.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I may say that if the need arises under the rule-making power and also under clause 10, I shall certainly bear in mind what my Hon'ble friend has observed and a general exemption will be given in all such cases.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—Very good. That is all right.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I should like to say that this Act now takes away some of the provisions of the Act of 1923, because it contravenes some of the provisions of the Central Act as I have already observed. I, therefore feel that this is an innocuous measure; it tries to bring about uniformity and also it brings about an easy method in administrative matters. Therefore, I commend the Honourable House may be pleased to give its accord to this Bill.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—I want to know one thing. The certification of the Bill entirely rests with the Central Government and the State has no jurisdiction at all.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—As I have already said, that is a provision that will now vest with the Central Government. Under the Constitution itself, that comes within the purview of the Cenral Government in List I.

Sri V. M. MASCARENHAS (St. John's Hill).—Will there be no State Boards or Local Boards?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—So far as censorship and other things are concerned, this Government has nothing to do and it will be done only through the Central Act.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Mysore Cinemas (Regulation) Bill, 1952 be taken into consideration."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—Now the Bill will be taken up clause by clause. There are certain amendments. They will be taken up separately. Clauses 2 to 5. The question is:

"That Clauses 2 to 5, both inclusive, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 2 to 5, both inclusive, were added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 6. There is an amendment by Sri A. Bheemappa Naik.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Sir, I move:

"That in sub-clause (3) of clause 6, for the first two lines commencing from the words 'An order.....' and ending with the words 'from the date thereof', the words 'An order made under this Section shall remain in force for such period not exceeding two months from the date thereof as may be specified in the order,' shall be substituted."

The object in moving this amendment is this: supposing a District Magistrate apprehends that there is a likelihood of the imminent breach of the peace and passes some order, he must have discretion to pass the order for such period as he deems fit and feels necessary. Here, the mandatory provision of law that the order passed shall remain in force for a period of two months would not be congenial; it would be quite appropriate if there is necessity for two months and let the Government afterwards continue for any further period. But, here, supposing the need or necessity of imminent breach of peace is to be obviated within

a period of 3 or 4 days or within a week, let the District Magistrate have the discretion to pass such an order. That is the object with which this amendment is brought. I feel, it is an innocuous amendment and the Government will certainly accept this.

Mr. SEAKER.—Amendment moved :

"That in sub-clause (3) of clause 6, for the first two lines commencing from the words 'An order...' and ending with the words 'from the date thereof', the words 'An order made under this Section shall remain in force for such period not exceeding two months from the date thereof as may be specified in the order' shall be substituted."

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—What I want to know is this. Supposing there is a film which is likely to cause breach of peace, and the District Magistrate bans its exhibition After two months, if the same film is sought to be exhibited, the effect will be the same and there may again be breach of peace. Unless the root cause has been removed, there is bound to be breach of peace even after two months.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—A film is first approved by the Central Government. The Board of Censors will have approved it and then it is exhibited. Further, even in the local area, if there is likelihood of the breach of peace, the District Magistrate passes an order for two months and even the Government can further go on extending the order. Therefore, there is power vested in the Government even under this clause. But supposing there is a certain occasion arising for a period of two or three days and he does not want this order to go on beyond that, under such circumstances, he will be given discretion just to pass an order for such period as he deems fit. That is all. Instead of binding his hand even in ordinary cases for the long period of two months, we are giving him a discretion, but at the same time we are not denying him the power to extend it for a period of two months. There is nothing wrong in that.

Sri J. MOHAMED IMAM.—But if a particular film continues to cause breach of peace even after two months, is it not necessary for the District Magistrate to take adequate precaution?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—There is sub-clause (3) of clause 6 which says that the Government may, if it is of opinion that the order should continue in force, direct that the period of suspension shall be extended by such further period as it thinks fit. So, the period shall be extended for any period and they may say even that the film shall not be exhibited at all

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That in sub-clause (3) of Clause 6, for the first two lines commencing from the words 'An order.....' and ending with the words 'from the date thereof', the words 'An order made under this Section shall remain in force for such period not exceeding two months from the date thereof as may be specified in the order' shall be substituted."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is.

"That Clause 6, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 6, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 7.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I move :

"That in Clause 7 after the end of the sentence at the end of the clause, the full stop (.) be omitted and the following be added :

Provided that a notice in writing of fifteen clear days has been given to the owner or to the person in charge of a Cinematograph or to the occupier as the case may be and he has not complied with the provisions of the Act or of the Rules made thereunder or of the

(SRI A. BHEEMAPPA NAIK)

conditions or restrictions aforesaid within a period of one week from the date of receipt of the said notice'."

In such cases, certain breaches contemplated under this Act are made punishable and for the first breach he has to pay a fine of Rs. 1,000 and in the case of a continuing offence, a further fine which may extend to one hundred rupees for each day during which the offence continues and until he sets the thing right. I beg to bring to your kind notice a certain contingency in this connection. Supposing tomorrow he commits a certain breach and he is asked to set it right. What happens is: certain things in certain areas may not be available, for example a fan, or a fire extinguisher or things which are necessary for the safety of the people. Therefore he must have due notice and sufficient time at his disposal to set that defect right. What I have just suggested here is that sufficient notice must be given, because one may be running a show or a cinema and we may observe that certain things are not in the interest and safety of the public that resort to such cinemas. It is true and necessary that there should be sufficient provision made to punish a person because it is a place of public resort and any breach of such law might endanger the safety of the public. Therefore provision has been rightly made that there should be sufficient safety. On the other side, he must be given due notice, say 15 days or a week's time to set right that defect. But in spite of all that, if he does not set it right, he is really liable for such punishment and we have no objection to give him such punishment. These penal provisions are very necessary, but he must be given sufficient time to set right the defect. He must be given due notice which is legal and proper. Therefore just to obviate these difficulties, I have brought this amendment and I hope the mover will kindly accept this amendment.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That in clause 7 after the end of the sentence at the end of the clause the full stop (.) be omitted and the following be added."

"Provided that a notice in writing of fifteen clear days has been given to the owner or to the person in charge of a Cinematograph or to the occupier as the case may be and he has not complied with the provisions of the Act or of the Rules made thereunder or of the conditions or restrictions aforesaid within a period of one week from the date of receipt of the said notice."

Sri K. PATTABHIRAMAN.—The language of the amendment is not all right, Mr. Speaker, not that I rise to oppose the amendment. It is salutory. I want you to kindly consider the language employed. In case notice in writing is given asking a person to comply with something, necessary things must follow with the failure to comply with that notice. When he has not complied with the notice, you go a step further and say that he must comply with the provisions of the Act and with the rules and all that. If he does not comply with the notice necessary prosecution and other things must follow.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I agree. I can understand.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—The language may kindly be changed.

4 P.M.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—If there is any necessity for changing the language it may be done. But I do not see that there is any necessity. If we read clause 7, we find that there are two provisions; one is:

"if the owner or occupier of any place permits that place to be used in contravention of the provisions of this Act or of the rules made thereunder, or of the conditions and restrictions upon or subject to which any licence has been granted under this Act.....".

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member, Sri Pattabhiraman, is concerned about the language.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—My friend may kindly follow. When we are determining a penal provision, the language must be specific. Suppose a particular contravention has happened and you give him a notice. Failure to comply with that notice must result in prosecution. That is not what the language says. It says:

> "Provided that a notice in writing of fifteen clear days has been given to the owner or to the person in charge of a Cinematograph or to the occupier as the case may be *and* he has not complied with the provisions of the Act or the Rules made thereunder....."

You will see that the penal provisions are taken away. Failure to comply with that notice must follow prosecution. That is what I want you to consider.

Mr. SPEAKER.—Supposing this is added on:

> "or of the rules made thereunder or of the conditions or restrictions aforesaid referred to in the said notice."

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—What I am saying is this. When he has not complied with the provisions of the Act, immediately he shall not be prosecuted. He does not know whether he has broken the conditions or whether he is acting against the conditions or restrictions imposed upon him. You point out that he has not done this and give a notice of fifteen days telling him that these defects ought to be set right within that period. Those fifteen days lapse and still they have not been set right.....

Sri K. PATTABHIRAMAN.—If he does not comply with that notice, prosecution must ensue.

Mr. SPEAKER.—Notice is necessary if conditions are violated.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—When he complies with that notice, prosecution shall not follow.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—My point is this. Fifteen days' notice is given to set right a defect. If the person has not set it right within one week after the said notice, prosecution follows. That is all my point.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I intervene? Perhaps the difficulty my friend Sri Pattabhiraman envisages will be made clear if we add just a few words more like this:

> "Provided that a notice in writing of fifteen clear days has been given to the owner or to the person in charge of a Cinematograph or to the occupier as the case may be and he has not complied with the provisions of the Act or of the Rules made thereunder or of the conditions or restrictions aforesaid *referred to in the said notice*....."

Mr. SPEAKER.—That is what I suggested.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Perhaps that will satisfy my friend and make the position clear. I think, if these few words are added, the position will be made clear.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—Yes.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—If the House will kindly permit me I shall add on the words "referred to in the said notice." With that, I submit, it it will be quite all right and I request the Government to kindly accept this amendment.

ಶ್ರೀ ಮುಲ್ಕಾ ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿ.—On a point of clarification. ಒಂದು ಸಿನಿಮಾ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟು ದಿನದವರೆಗೂ, ಎಂದರೆ ಆ ಮಧ್ಯೆ ಸಿನಿಮಾ ಷೋಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ನಡೆಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ? ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿನಿಮಾ ಷೋ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಟೀಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುವವರೆಗೂ ಸಿನಿಮಾ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Sri D. DEVARAJ URS (Hunsur).—According to the amendment, the wish of the mover is to give fifteen clear days. But in the later part of the sentence it is stated "one week from the date of receipt of the said notice." From the moment a person receives notice, he is given time of one week. This contradicts the above idea. That

(Sri D. DEVARAJ URS)

may be rectified. Either we must stick on to one week or fifteen days or say twenty-two days.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—The objection raised by my friends Sri Mulka Govinda Reddy and Sri D. Devaraj Urs is that it must be fifteen days from the issue of notice. But prosecution is quite a different thing. Even after the expiry of fifteen days we may give further time for one week. Even after that, if he does not set right the defect then prosecution will follow. The fifteen days' notice is to allow sufficient time and then one week is given to set right the defect.

Sri D. DEVARAJ URS.—The intention of the mover is all right. But that intention is not carried out in the amendment as such. He wants that fifteen days' clear notice should be given to the party.

Mr. SPEAKER.—For what purpose?

Sri D. DEVARAJ URS.—To rectify the defects or to comply with the provisions of the notice.

Mr. SPEAKER.—Please read the remaining clause.

Sri D. DEVARAJ URS.— In the last sentence it is stated that after one week from the receipt of the said notice he has to be prosecuted. We will have given the party fifteen days' notice to set right the defect. After one week from the moment he receives the said notice, if he does not set right the defect, he has to be prosecuted.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Not after receipt of the said notice but after the expiry of the previous notice. Or shall we say "twenty-one days' clear notice"?

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Why not the matter be referred to a Select Committee?

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Not necessary. I have no objection to amend it this way: "one week from the date of the expiry of the period of such notice".

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ (ಮಂಡ್ಯ).—ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಇಷ್ಟೇ. ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಅವರು ಮಾಡದೇ ಯಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾಲಾವಧಿ ಆದಮೇಲೂ ಒಂದುವಾರ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿವಸ ಅಥವಾ ಹದಿನೈದು ದಿವಸ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೂ ಒಂದುವಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಕಾಲಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇಯಿದ್ದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ 21 ದಿವಸ ಎಂದು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ನೋಟೀಸ್ ಅವಕಾಶವಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಎಂಟು ದಿವಸ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನೋಟೀಸಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ವಾರ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I may bring it to your kind notice that it is a penal provision and therefore one will have to be very cautious. Looking at the effect of this notice and the amendment that has been moved by my friend and also the several observations made by some Members, I feel that the point is not free from doubt. I suppose that, if my friend is agreeable to amend his amendment to this effect, probably it will comply with the several observations made by Members and I hope the desired effect will be there. I shall read it:

> "Provided that a notice in writing has been given to the owner or to the person in charge of a Cinematograph or to the occupier as the case may be and he has not complied with the provisions of the Act or of the Rules made thereunder or of the conditions or restrictions aforesaid referred to in the said notice *within a period of fifteen days from the date of receipt of the said notice.*"

Probably that will obviate all the trouble, if my friend is agreeable.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I have absolutely no objection. I have suggested one week from the expiry of fifteen days' notice. Instead of that, let us have it at twenty-one days.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—My friend will see that these fifteen days begin to run from the date of the receipt of the said notice.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I have no objection if the Hon'ble Minister accepts the amendment.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—With regard to the exhibition in that period, I want clarification. ಈ ಕಾಲಾವಕಾಶ ದೊಳಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ fire extinguishers ಮುಂತಾದುವನ್ನು ನಿಯಮಗಳಪ್ರಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದೇಯಿದ್ದಾರೆ, ಸಿನಿಮಾವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಾ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I will accept the amendment as amended.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That in Clause 7 after the end of the sentence at the end of the clause, the full stop (.) be omitted and the following be added :

'Provided that a notice in writing has been given to the owner or to the person in charge of a Cinematograph or to the occupier as the case may be and he has not complied with the provisions of the Act or of the Rules made thereunder or of the conditions or restrictions aforesaid referred to in the said notice within a period of fifteen days from the date of receipt of the said notice.'"

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That Clause 7, as amended, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 7, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 8.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Sir, I move :

"That in Clause 8, after the end of the clause, the following sentence be added :

"An appeal shall lie to the Government against the said order of revocation within thirty days from the date thereof."

Sir, Clause 8 provides for cancellation of the licence by the District Magistrate after knowing that the licensee has been convicted. Supposing, even after fifteen days' clear notice, he does not comply with these provisions and prosecution ensues and he is convicted, still he pays the fine and goes on. In that case what will happen is that the District Magistrate will withdraw the license. After withdrawal what should he do? We just wanted to provide for him an opportunity to prefer an appeal against such an order, that is all. It is quite necessary, in case of injustice, there should be a provision for an appeal and I have just brought an amendment to indicate the provision for an appeal of such a kind, Sir. I hope the mover of the Bill will kindly accept it.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved:

"That in Clause 8, after the end of the clause, the following sentence shall be added :

"An appeal shall lie to the Government against the said order of revocation within thirty days from the date thereof."

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—What probably the mover proposes by his amendment is: against the order passed as per Clause 8, by the District Magistrate, now there is no appeal. It appears that it is conclusive. He wants the powers to be vested in Government to review the orders of the Licensing Authority. Sir, I accept the amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That in Clause 8, after the end of the clause, the following sentence shall be added :

'An appeal shall lie to the Government against the said order of revocation within thirty days from the date thereof '.

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That Clause 8, as amended, stand part of the Bill."

Clause 8, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 9.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—Sir, I want to make an observation so far as Clause 9 is concerned. The Government has been empowered to make rules not inconsistent with this Act. What I

(SRI A. BHEEMAPPA NAIK)

submit is that the rules framed should be brought before this House, so that the House might know whether they are relevant or not. The general clauses also provide, I know, for such things being brought before this House, but anyway I hope the Hon'ble the Mover will do the needful.

Mr. SPEAKER.—You have not sent any amendment.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—I am making only an observation that these rules should be brought before this House.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I have an obligation to bring all those rules before the House just as I have done in the case of many official Acts. I may assure the Hon'ble Member that the rules when framed will be placed before the House, as usual.

Sir, in clause 9, with your kind permission, I would like to request that a small verbal amendment, which has been necessitated on account of the amendment to Clause 8, may be permitted by you, Sir.

I move:

"That in sub-clause 2 (*c*) of Clause 9, the word and figure 'or section 8' shall be inserted between the words and figure 'section 5' and may be preferred."

Because now the power has been vested in the Government to hear an appeal, certain rules will have to be made thereof. I pray Sir, you may please allow me to move that verbal correction to be made.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—So far as the amendment to Clause 8 is concerned, there is a provision made prescribing a time limit of thirty days to prefer an appeal.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I submit Sir, so far as time is concerned it is there.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That in sub-clause 2 (*c*) of Clause 9, the words and figure 'or section 8' shall be inserted between the words and figure 'section 5' and 'may be preferred'".

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That Clause 9, as amended, stand part of the Bill".

The motion was adopted.

Clause 9, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clauses 10 and 11. The question is:

"That Clauses 10 and 11 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 10 and 11 were added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Clause 1. The question is:

"That Clause 1 stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 1 was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.—Title and Preamble. The question is:—

"That the Title and the Preamble stand part of the Bill."

The motion was adopted.

The Title and the Preamble were added to the Bill.

Motion to pass.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I move:

"That the Mysore Cinemas (Regulation) Bill, 1952, as amended, be passed".

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Mysore Cinemas (Regulation) Bill, 1952, as amended, be passed."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—No other business for the day. The House stands adjourned now and will meet to-morrow at 12 noon.

The House adjourned at Twenty Minutes past Four of the Clock to meet again at Twelve noon on Tuesday, 21st October 1952.

WD 3662—GPB—500—12-1-53.